Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
JULIANE KOKOTT
esitatud 25. veebruaril 2021 [1]

Kohtuasi C-458/19 P

ClientEarth
versus

Euroopa Komisjon

Apellatsioonkaebus – Tühistamishagi – Määrus (EÜ) nr 1367/2006 – Århusi konventsioon – Keskkonnaasjus kohtu poole pöördumine – Vaidemenetlus – Rahuldamata jätmine – Vaide ese – Määrus (EÜ) nr 1907/2006 – Kemikaalide registreerimine, hindamine, autoriseerimine ja piiramine – Autoriseeringu nõue – Rakendusotsus C(2016) 3549 (final), millega antakse autoriseering bis(2-etüülheksüül)ftalaadi (DEHP) kasutusteks – Ülekaalukas sotsiaal-majanduslik kasu – Riskide arvesse võtmine

Sisukord

I. Sissejuhatus . . . 3

II. Õiguslik taust . . . 3

A. Århusi konventsioon . . . 3

B. Århusi määrus . . . 3

C. REACH-määrus . . . 4

III. Asjaolud . . . 7

A. DEHP klassifitseerimine . . . 7

B. Autoriseerimismenetlus . . . 8

C. Vaidemenetlus . . . 9

IV. Kohtumenetlus ja poolte nõuded . . . 9

[1] Algkeel: saksa.

V. Õiguslik hinnang 9

A. Põhjendatud huvi 11

B. Apellatsioonkaebuse kuues väide: ainest tulenevate muude riskide arvessevõtmine kaalumisel 11

1. Apellatsioonkaebuse hindamine 11

2. Hagi läbivaatamine Üldkohtus 15

C. Apellatsioonkaebuse ülejäänud väited 15

1. Apellatsioonkaebuse esimene väide: hageja väidete ja argumentide vastuvõetavus 15

a) Apellatsioonkaebuse esimese väite esimene osa: vaidlusaluse vaideotsuse peale esitatud hagi ese 15

b) Apellatsioonkaebuse esimese väite teine osa: vaidemenetluse ese 17

i) Kasutusala mõiste 19

ii) Jäätmete kasutamist käsitlevad argumendid 19

iii) Sotsiaal-majanduslik kasu – riski kvantitatiivne kindlaksmääramine 20

2. Apellatsioonkaebuse neljas väide: autoriseeringutaotlusele esitatavad nõuded 20

3. Apellatsioonkaebuse teine väide: taotleja tõendamiskoormis vaidemenetluses 21

a) Apellatsioonkaebuse teise väite esimene osa: autoriseeringutaotlusega esitatud kemikaaliohutuse aruanne 22

b) Apellatsioonkaebuse teise väite teine osa: alternatiive käsitlev analüüs 22

4. Apellatsioonkaebuse kolmas väide: taotletud kasutusala alternatiivid 24

5. Apellatsioonkaebuse viies väide: kaalumine kemikaaliohutuse aruande alusel 25

6. Apellatsioonkaebuse seitsmes väide: ettevaatuspõhimõte 26

D. Õigusliku hinnangu kokkuvõte 27

VI. Kohtukulud 27

VII. Ettepanek 27

I. Sissejuhatus

1. Bis(2-etüülheksüül)ftalaat (DEHP) on niinimetatud plastifikaator, mida lisatakse polüvinüülkloriidist (PVC) plastile. DEHP kätkeb olulisi riske inimeste tervisele. Seetõttu sätestab REACH-määrus,[2] et selle aine kasutamiseks on vajalik autoriseering, mille andmise üle otsustab komisjon kasutaja taotluse alusel.

2. ClientEarth on valitsusväline organisatsioon, kes tegeleb keskkonnakaitsega. Käesolevas kohtuasjas vaidlustab ta kolmanda isikuna autoriseeringu, mille komisjon andis kolmele jäätmetöötlusettevõtjale DEHPd sisaldavate ümbertöödeldud PVC jäätmete (PVC teisese toorme) kasutamiseks. Selleks esitas ClientEarth komisjonile Århusi määruse[3] kohaselt vaide ja vaidlustas seejärel selle rahuldamata jätmise tulemusetult Üldkohtus.

3. Käesolev apellatsioonkaebus pakub Euroopa Kohtule seetõttu esimest korda võimaluse käsitleda teatavaid küsimusi seoses Århusi määruses ette nähtud vaidemenetluse ja REACH-määruses ette nähtud autoriseerimismenetlusega. Sisuliselt on tegemist autoriseeringu aluseks oleva kaalutlusõiguse kontrollimisega ja seega aspektidega, mida tuleb seejuures arvesse võtta, ning alternatiivide hindamise kontrollimisega. Lisaks on vaieldav, kuivõrd piirab vaie vaidluse eset ja kuivõrd saavad kolmandad isikud autoriseerimisotsuse kehtivuse vaidlustamisel tugineda kasutaja autoriseeringutaotluse puudustele.

II. Õiguslik taust

A. Århusi konventsioon

4. Århusi konventsiooni[4] artikli 9 lõike 3 kohaselt tagavad konventsiooniosalised üldsuse esindajale juurdepääsu kohtulikule või haldusmenetlusele, et vaidlustada eraõigusliku isiku või avaliku võimu organi tegevus või tegevusetus, mis on vastuolus riigisiseste keskkonnaõigusnormidega. Artikli 9 lõike 4 järgi peavad nimetatud menetlused nägema ette kohased ja tõhusad õiguskaitsevahendid. Need menetlused peavad olema ausad, õiglased, õigeaegsed ja mitte takistavalt kallid.

B. Århusi määrus

5. Århusi määrus võtab mh üle Århusi konventsiooni artikli 9 lõike 3 liidu institutsioonide ja organite suhtes. Århusi määruse artikkel 10 näeb selleks ette vaidemenetluse:

„1. Mis tahes valitsusvälisel organisatsioonil, mis vastab artikli 11 nõuetele, on õigus esitada vaie ühenduse institutsioonile või organile, kes on keskkonnaõiguse alusel võtnud vastu haldusakti või

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1907/2006, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH) ning millega asutatakse Euroopa Kemikaaliamet, muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 793/93 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1488/94 ning samuti nõukogu direktiiv 76/769/EMÜ ja komisjoni direktiivid 91/155/EMÜ, 93/67/EMÜ, 93/105/EÜ ja 2000/21/EÜ (ELT 2006, L 396, lk 1; parandus ELT 2007, L 136, lk 3), mida käesolevas asjas tuleb kohaldada komisjoni 16. veebruari 2016. aasta määruse (EL) 2016/217 (ELT 2016, L 40, lk 1) redaktsioonis.

[3] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 6. septembri 2006. aasta määrus (EÜ) nr 1367/2006 keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise Århusi konventsiooni sätete kohaldamise kohta ühenduse institutsioonide ja organite suhtes (ELT 2006, L 264, lk 13).

[4] Keskkonnainfo kättesaadavuse, keskkonnaasjade otsustamises üldsuse osalemise ning neis asjus kohtu poole pöördumise 1998. aasta konventsioon (ELT 2005, L 124, lk 4), mis on heaks kiidetud nõukogu 17. veebruari 2005. aasta otsusega (ELT 2005, L 124, lk 1).

kes oleks pidanud sellise akti vastu võtma, kuid pole väidetava halduslıku tegevusetuse tõttu seda teinud.

[…] Vaides esitatakse selle põhjendused.

2. Lõikes 1 osutatud ühenduse institutsioon või organ arutab iga sellist vaiet […]. Ühenduse institutsioon või organ esitab oma põhjendused kirjalikus vastuses […].

3. […]".

6. Århusi määruse artikli 12 lõige 1 viitab võimalusele pöörduda hagiga liidu kohtutesse:

„Vastavalt artiklile 10 vaide esitanud valitsusväline organisatsioon võib algatada menetluse Euroopa Kohtus kooskõlas asutamislepingu asjakohaste sätetega."

7. Asjaomast sätet on selgitatud Århusi määruse põhjenduses 21:

„Kui eelmised vaidemenetlused ei ole andnud tulemusi, peaks asjaomasel valitsusvälisel organisatsioonil olema võimalik algatada kohtumenetlus Euroopa Kohtus kooskõlas asutamislepingu vastavate sätetega."

C. REACH-määrus

8. REACH-määrus on ulatuslik reeglistik, mis käsitleb kemikaalide tootmisest, turuleviimisest ja kasutamisest inimeste tervisele ja keskkonnale tulenevate riskide hindamist ja ohjamist. Teatud väga ohtlike ainete puhul näeb määrus ette kasutuspiirangud või isegi kasutuskeelu, kui ei ole tehtud erandit; tegemist on autoriseeringu nõudega.

9. REACH-määruse artikli 3 punktis 24 esitatud määratluse kohaselt on kasutusala „mis tahes töötlemine, valmistamine, tarbimine, ladustamine, säilitamine, töötlemine, mahutitesse paigutamine, ühest mahutist teise üleviimine, segamine, toote valmistamine või mis tahes muu kasutamine".

10. Autoriseeringu nõude eesmärk on sätestatud REACH-määruse artiklis 55:

„Käesoleva jaotise eesmärk on tagada siseturu hea toimimine, tagades seejuures väga ohtlikest ainetest tulenevate riskide asjakohase ohjamise ja nende ainete järkjärgulise asendamise sobivate alternatiivsete ainete või tehnoloogiatega, kui need on majanduslikult sobivad ja tehniliselt rakendatavad. Selleks peavad kõik autoriseeringut taotlevad tootjad, importijad ja allkasutajad analüüsima alternatiivide kättesaadavust ja kaaluma nendega kaasnevaid riske ning asendamise tehnilist ja majanduslikku teostatavust."

11. REACH-määruse artikli 56 lõike 1 järgi on XIV lisasse kantud väga ohtlike ainete kasutamiseks vajalik autoriseering. Nende ainete omadused on loetletud artiklis 57. Nende hulka kuuluvad reproduktiivtoksilisus (punkt c) ja endokriinseid häireid põhjustavad omadused (punkt f). Artikkel 58 määrab kindlaks menetluse, mille tulemusel kantakse ained XIV lisasse, millel omakorda rajaneb autoriseeringu nõue.

12. Vaheetapp autoriseeringu nõude kehtestamise menetluses on sätestatud REACH-määruse artiklis 59. See säte näeb ette, et ained, mille puhul tuleb nende ohtlike omaduste tõttu kõne alla autoriseeringu nõue, esmalt identifitseeritakse ja kantakse niinimetatud kandidaatainete loetellu.

13. Autoriseeringu andmise tingimused on sätestatud REACH-määruse artiklis 60:

„1. Komisjon vastutab autoriseerimist käsitlevate otsuste tegemise eest kooskõlas käesoleva jaotisega.

2. Ilma et see piiraks lõike 3 kohaldamist, antakse autoriseering siis, kui aine kasutamisel selle XIV lisas kirjeldatud olemuslikest omadustest tulenev risk inimeste tervisele või keskkonnale on piisavalt ohjatud vastavalt I lisa punktile 6.4 ja dokumenteeritud taotleja kemikaaliohutuse aruandes, võttes arvesse artikli 64 lõike 4 punktis a viidatud riskianalüüsi komitee arvamust. Autoriseeringu andmisel ja kõikidel selles sätestatud tingimustel arvestab komisjon kõigi otsuse tegemise ajal teada olevate heidete, emissioonide ja kadudega, sealhulgas difuussetest või dispergeerivatest kasutustest tulenevate riskidega.

Komisjon ei arvesta riske inimeste tervisele, mis tulenevad aine kasutamisest meditsiiniseadmes, […].

3. […]

4. Kui autoriseeringut ei saa anda lõike 2 alusel […], võib autoriseeringu anda ainult juhul, kui tõendatakse, et sotsiaal-majanduslik kasu kaalub üles aine kasutamisest inimeste tervisele või keskkonnale tulenevad riskid, ning puuduvad sobivad alternatiivsed ained või tehnoloogiad. Vastav otsus võetakse vastu artikli 64 lõike 4 punktides a ja b viidatud riskianalüüsi komitee ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee arvamusi arvestades ning pärast kõikide järgmiste asjaolude arvesse võtmist:

a) aine kasutamisest tulenev risk, sealhulgas kavandatavate riskijuhtimismeetmete asjakohasus ja tõhusus;

b) taotleja või muu huvitatud isiku poolt tõendatud sotsiaal-majanduslik kasu, mis tuleneb aine kasutamisest, ja autoriseeringu andmisest keeldumise sotsiaal-majanduslikud mõjud;

c) taotleja poolt artikli 62 lõike 4 punkti e alusel esitatud alternatiivsete ainete või taotleja poolt artikli 62 lõike 4 punkti f alusel esitatud mis tahes asendamisplaani analüüs ning artikli 64 lõike 2 alusel esitatud mis tahes kolmanda isiku panused;

d) olemasolev teave mis tahes alternatiivsete ainete või tehnoloogiate põhjustatud riskidest inimeste tervisele või keskkonnale.

5. Sobivate alternatiivsete ainete või tehnoloogiate kättesaadavust hinnates võtab komisjon arvesse kõiki asjakohaseid aspekte, sealhulgas järgmisi:

a) kas, võttes arvesse riskijuhtimismeetmete asjakohasust ja tõhusust, vähenevad alternatiivsetele ainetele ülemineku tulemusena üldised riskid inimeste tervisele ja keskkonnale;

b) alternatiivide tehnilist ja majanduslikku teostatavust taotleja jaoks.

6. Kasutusala autoriseeringut ei anta, kui see nõrgendaks XVII lisas sätestatud piirangut.

7. Autoriseering antakse üksnes juhul, kui taotlus vastab artikli 62 nõuetele.

8. […]".

14. REACH-määruse artikli 62 lõige 4 sätestab autoriseeringutaotlusele mitmesugused nõuded:

„4. Autoriseeringutaotlus sisaldab järgmist teavet:

[…]

c) autoriseeringutaotlus, milles täpsustatakse, missugus(t)eks kasutusala(de)ks autoriseeringut soovitakse, ning milles kirjeldatakse aine kasutamist segude ja/või toodete koostises, kui see on asjakohane;

d) kemikaaliohutuse aruanne vastavalt I lisale (kui seda ei ole juba esitatud registreerimistaotluse osana), mis hõlmab aine(te) XIV lisas määratletud olemuslikest omadustest tulenevaid riske inimeste tervisele ja/või keskkonnale;

e) alternatiive käsitlev analüüs, milles kaalutakse nendega seonduvaid riske ning asendamise tehnilist ja majanduslikku teostatavust, sealhulgas vajaduse korral teave taotleja asjakohase uurimis- ja arendustegevuse kohta;

f) […]".

15. REACH-määruse artikkel 64 määrab kindlaks autoriseerimisotsuste tegemise korra:

„1. […]

2. […] teeb amet oma veebilehel kättesaadavaks üldise teabe kasutusalade kohta, mille kohta on saabunud taotlused, ja autoriseeringute läbivaatamise kohta ning määrab tähtpäeva, mis ajaks võivad asjast huvitatud kolmandad isikud esitada teavet alternatiivsete ainete või tehnoloogiate kohta.

3. Oma arvamust ette valmistades kontrollib iga lõikes 1 viidatud komitee esmalt, kas taotlus sisaldab kogu artiklis 62 kirjeldatud teavet, mis on asjakohane tema pädevuse seisukohalt. Vajaduse korral esitavad komiteed teineteisega konsulteerides taotlejale ühise taotluse täiendava teabe saamiseks, et viia taotlus vastavusse artikli 62 nõuetega. Kui sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee peab seda vajalikuks, võib ta nõuda, et taotleja või kolmas isik esitaks kindlaksmääratud tähtaja jooksul täiendavat teavet võimalike alternatiivsete ainete ja tehnoloogiate kohta. Komiteed võtavad samuti arvesse kolmandate isikute esitatud teavet.

4. Arvamuste eelnõud sisaldavad järgmisi elemente:

a) riskihindamise komitee: taotlusele vastavast aine kasutusalast tulenevate inimeste tervise- ja/või keskkonnariskide, sealhulgas riskijuhtimismeetmete asjakohasuse ja tõhususe hindamine ja võimalikest alternatiividest tulenevate riskide hindamine, kui see on asjakohane;

b) sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee: sotsiaal-majanduslike tegurite hindamine ning taotlusele vastava aine kasutusalaga seotud alternatiivide olemasolu, sobivus ja tehniline teostatavus, kui taotlus on esitatud kooskõlas artikliga 62 ning käesoleva artikli lõike 2 alusel esitatud kolmandate isikute panused.

5. […]".

16. REACH-määruse põhjenduses 69 on selgitatud autoriseeringu nõuet:

„Inimeste tervise (pöörates sealhulgas tähelepanu asjakohastele elanikkonnarühmadele ja vajaduse korral elanikkonna teatavatele haavatavatele alarühmadele) ning keskkonna kaitse piisavalt kõrge taseme tagamiseks tuleks väga ohtlikke aineid käsitleda vastavalt ettevaatusprintsiibile, pöörates neile erilist tähelepanu. Autoriseering tuleks anda, kui autoriseerimist taotlev füüsiline või juriidiline isik suudab autoriseeringut väljastavale asutusele tõendada, et aine kasutamisest tulenevad ohud inimeste tervisele ja keskkonnale on piisavalt ohjatud. Sellegipoolest võib kasutamist siiski lubada, kui on võimalik näidata, et aine kasutamisest tulenev sotsiaal-majanduslik kasu kaalub üles aine kasutamisega seotud ohud, ning puuduvad sobivad majanduslikult ja tehniliselt otstarbekad alternatiivsed ained või tehnoloogiad. […]".

17. REACH-määruse põhjendus 81 käsitleb kolmandate isikute rolli autoriseerimismenetluses:

„Ühtlustatud lähenemisviisi tagamiseks teatud ainete kasutusalade autoriseerimiseks peaks amet esitama arvamused nende kasutamisest tulenevate riskide, olenemata sellest, kas aineid on piisavalt kontrollitud või mitte, ja talle kolmandate isikute poolt esitatud kõikide sotsiaal-majanduslike analüüside kohta. Autoriseeringu andmise või selle andmisest keeldumise üle otsustamisel peaks komisjon neid arvamusi arvesse võtma."

III. Asjaolud

A. DEHP klassifitseerimine

18. Määrusega (EL) nr 143/2011[5] lisas komisjon DEHP, mis on peamiselt PVCst plasti pehmendamiseks kasutatav ühend, REACH-määruse XIV lisasse. Komisjon märkis põhjenduseks, et kõnealusel ainel on reproduktiivtoksilised omadused REACH-määruse artikli 57 punkti c tähenduses. Alates sellest ajast on DEHP kasutamiseks vajalik komisjoni autoriseering.

19. Lisaks esitas Taani 26. augustil 2014 aruande, mille kohaselt on DEHP ka seetõttu, et sellel on endokriinseid häireid põhjustavad omadused,[6] väga ohtlik aine. Seetõttu uuendas Euroopa Kemikaaliamet (ECHA) 12. detsembril 2014 DEHP olemasolevat kannet niinimetatud kandidaatainete loetelus ja klassifitseeris nimetatud aine väga ohtlikuks REACH-määruse artikli 57 punkti f tähenduses, sest sellel on endokriinseid häireid põhjustavad omadused, mis võivad avaldada keskkonnale tõsist mõju.[7] Pärast autoriseeringu vaidlusalust läbivaatamist

[5] Komisjoni 17. veebruari 2011. aasta määrus, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1907/2006 (mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, autoriseerimist ja piiramist (REACH)) XIV lisa (ELT 2011, L 44, lk 2).

[6] Tähistatud ka kui endokriinfunktsiooni kahjustav kemikaal. Sellised ained mõjutavad hormonaalsüsteemi.

[7] Hagi selle otsuse tühistamiseks jäeti rahuldamata Üldkohtu 11. mai 2017. aasta otsusega Deza *vs.* ECHA (T-115/15, EU:T:2017:329) ja Euroopa Kohtu 23. jaanuari 2019. aasta otsusega Deza vs. ECHA (C-419/17 P, EU:C:2019:52).

otsustas komisjon lisaks 4. juulil 2017, et DEHP tuleb ka selle endokriinse mõju tõttu inimeste tervisele selliselt klassifitseerida.[8] Endokriinseid häireid põhjustavate DEHP omaduste tõttu ei ole komisjon aga seni veel autoriseeringu nõuet kehtestanud.

B. Autoriseerimismenetlus

20. Kolm jäätmetöötlusettevõtjat esitasid 13. augustil 2013 ühiselt autoriseeringutaotluse DEHP turuleviimiseks järgmistel kasutusaladel:

– „ühenditeks ja kuivsegudeks ümbertöödeldud ja DEHPd sisaldava pehme polüvinüülkloriidi (PVC) valmistamine;

– DEHPd sisaldava ümbertöödeldud pehme polüvinüülkloriidi (PVC) tööstuslik kasutamine polüvinüülkloriidist esemete valmistamiseks polümeeride töötlemisel kalandreerimise, ekstrusiooni või süste- või survevormimise teel".

21. Taotlejad ei tooda DEHPd, vaid võtavad ringlusse PVC jäätmeid, mis juba sisaldavad seda ainet. Taotluse kohaselt ei ole DEHP-l taotlejate jaoks mingit funktsionaalset tähtsust, vaid see sisaldub suures osas soovimatu lisandina taaskasutatavates jäätmetes. Sellega võib siiski kaasneda kasu teisese toorme edasisel töötlemisel.

22. Taotlus põhines REACH-määruse artikli 60 lõikel 2, seega sellel, et aine kasutamisel on risk piisavalt ohjatud.

23. ECHA riskianalüüsi komitee ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee koostasid 22. oktoobril 2014 dokumendi, mis sisaldas nende arvamuste ühist ja konsolideeritud versiooni.[9] Nad leidsid, et autoriseeringu andmine REACH-määruse artikli 60 lõike 2 alusel ei ole võimalik, sest ei ole tõendatud, et aine kasutamisel on risk piisavalt ohjatud. Sotsiaal-majanduslik kasu kaalub siiski üles kasutamisest tuleneva riski. Seetõttu on võimalik anda autoriseering artikli 60 lõike 4 alusel.

24. Komisjon võttis 16. juunil 2016 vastu rakendusotsuse C(2016) 3549 (final), millega andis DEHP taotletud kasutusteks, välja arvatud teatud erandid, autoriseeringu REACH-määruse artikli 60 lõike 4 alusel (edaspidi „autoriseerimisotsus").

25. Autoriseerimisotsuse artiklis 2 määras komisjon REACH-määruse artikli 60 lõike 9 punkti e kohase autoriseeringu läbivaatamise tähtajaks neli aastat pärast REACH-määruse XIV lisas kindlaksmääratud sulgemiskuupäeva möödumist, milleks oli 21. veebruar 2019.

26. Autoriseerimisotsuse kaheksandas põhjenduses märkis komisjon, et REACH-määrus ei kohaldu jäätmete suhtes. Järelikult „on [REACH-määruse] artikli 64 kohaselt ühenditeks ja kuivsegudeks ümbertöödeldud ning DEHPd sisaldava pehme PVC turuleviimise ja kasutamise autoriseering kohalduv niivõrd, kuivõrd need lisandid ja kuivsegud on lakanud olemast jäätmed vastavalt [jäätmedirektiivi[10]] artiklile 6".

[8] Rakendusotsus C(2017) 4462 (final) (https://ECHA.europa.eu/documents/10162/88c20879-606b-03a6-11e4-9edb90e7e615).

[9] Dokumendil on viitenumber „ECHA/RAC/SEAC arvamus nr AFA-0-0000004151-87-17/D" ja pealkiri „Arvamus autoriseeringutaotluse kohta bis(2-etüülheksüül)ftalaadi (DEHP) kasutuseks: ühenditeks ja kuivsegudeks ümbertöödeldud ning DEHPd sisaldava pehme PVC valmistamine".

[10] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 19. novembri 2008. aasta direktiiv 2008/98/EÜ, mis käsitleb jäätmeid ja millega tunnistatakse kehtetuks teatud direktiivid (ELT 2008, L 312, lk 3).

C. Vaidemenetlus

27. ClientEarth palus 2. augusti 2016. aasta kirjas komisjonil vaadata Århusi määruse artikli 10 alusel autoriseerimisotsus vaidemenetluse raames läbi.

28. Komisjon jättis 7. detsembri 2016. aasta otsusega C(2016) 8454 (final) (edaspidi „vaideotsus") vaide põhjendamatuse tõttu rahuldamata.

IV. Kohtumenetlus ja poolte nõuded

29. Üldkohus jättis ClientEarthi esitatud hagi vaidlusaluse vaideotsuse peale 4. aprilli 2019. aasta vaidlustatud kohtuotsusega ClientEarth *vs.* komisjon (T-108/17, EU:T:2019:215) rahuldamata. Selles menetluses astus ECHA menetlusse komisjoni nõuete toetuseks.

30. ClientEarth esitas käesoleva apellatsioonkaebuse ja palub

– tühistada Üldkohtu otsus kohtuasjas T-108/17,

– suunata asi tagasi Üldkohtusse otsustamiseks,

või teise võimalusena

– tühistada Üldkohtu otsus kohtuasjas T-108/17 ning

– tunnistada tühistamishagi vastuvõetavaks ja põhjendatuks ning seega tühistada vaidlustatud otsus, ning igal juhul

– mõista esimeses ja teises kohtuastmes kantud kulud – kaasa arvatud menetlusse astujate kulud – välja komisjonilt.

31. Komisjon ja ECHA paluvad

– jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja

– mõista kõik kohtukulud välja apellandilt.

32. Menetlusosalised esitasid kirjalikud seisukohad, kusjuures ECHA piirdus sellega, et nõustus komisjoni seisukohtadega. Kohtuistungi korraldamist ei pidanud Euroopa Kohus vajalikuks.

33. Vastuseks Euroopa Kohtu küsimusele teatasid menetlusosalised, et üks taotluse esitanud ettevõtjatest on esitanud läbivaatamise aruande ja seega taotlenud autoriseerimisotsuse kehtivuse pikendamist, samal ajal kui teised kaks ettevõtjat seda ei teinud.

V. Õiguslik hinnang

34. Käesolev apellatsioonkaebus käsitleb Euroopa keskkonnaõiguse kahe keeruka menetluse koostoimet.

35. Lähtekoht on komisjoni autoriseerimisotsus, mis on tehtud REACH-määruse artikli 60 alusel. Nimetatud otsus põhineb kolme ettevõtja esitatud *autoriseeringutaotlusel*. Neile anti komisjoni *autoriseerimisotsusega* luba kasutada teatud ainet, DEHPd, niinimetatud plastifikaatorit, täpselt kindlaks määratud kasutusaladel. Ilma sellise autoriseeringuta on mis tahes kasutamine keelatud, sest kõnealusel ainel on reproduktiivtoksilised omadused. Komisjon siiski andis taotletud autoriseeringu, sest tema hinnangul kaalub sotsiaal-majanduslik kasu üles selle aine kasutamisest inimeste tervisele või keskkonnale tulenevad riskid.

36. Olgu mainitud, et autoriseeringutaotlusega ei soovitud saada seda autoriseeringut, seega ei taotletud kaalumist REACH-määruse artikli 60 lõike 4 alusel, vaid autoriseeringut sooviti selle alusel, et DEHP reproduktiivtoksilised riskid on artikli 60 lõike 2 kohaselt piisavalt ohjatud. Taotluse kontrollimisel selgus siiski, et taotluses ei ole riski ohjamine tõendatud.

37. Kõnealuse autoriseeringu vaidlustab ClientEarth Århusi määruse alusel. Selleks esitas ta esmalt komisjonile nimetatud määruse artiklis 10 ette nähtud *vaide*, milles heitis ette autoriseerimisotsuse väidetavaid puudusi. Need etteheited on osaliselt seotud autoriseeringutaotluse puudustega, mis on seotud sellega, et selles ei taotletud kaalumist, ja sellega, et autoriseeringutaotluses ei tõendatud riski piisavat ohjamist. Lisaks vaidlustab ClientEarth kaalumist puudutavad aspektid, millega komisjon autoriseeringu andmist põhjendas.

38. Selle üle, et Århusi määruse artiklites 10 ja 11 kehtestatud tingimuste kohaselt oli vaide esitamine lubatav, vaidlust ei ole.

39. Vaidlusaluse *vaideotsusega* jättis komisjon siiski vaide rahuldamata. Selle otsuse peale esitas ClientEarth hagi, mille Üldkohus jättis vaidlustatud kohtuotsusega rahuldamata.

40. Need kaks teineteisel põhinevat menetlust kujundavad käesoleva apellatsioonkaebuse sisu. Käsitlen esmalt ClientEarthi põhjendatud huvi (vt selle kohta allpool jaotis A) ja seejärel analüüsin apellatsioonkaebuse kuuendat väidet, mille kohaselt ei võetud kaalumisel arvesse ainest tulenevaid ülejäänud riske (vt selle kohta allpool jaotis B). Selle põhjal teen ettepaneku, et nii vaidlustatud kohtuotsus kui ka vaidlusalune vaideotsus tuleb tühistada.

41. Apellatsioonkaebuse saaks seetõttu rangelt võttes lahendada ka ilma selle ülejäänud väiteid uurimata. Siiski tuleb arvesse võtta, et Euroopa Kohus on seni lahendanud ühe vaidemenetlust käsitleva apellatsioonkaebuse,[11] mille käigus jäi mitu tekkinud küsimust veel selgitamata. Seetõttu on Üldkohtu toime pandud võimalike õigusnormi rikkumiste kindlakstegemine tähtis tulevaste menetluste jaoks, kuigi need rikkumised ei viiks vaidlustatud otsuse tühistamiseni (vt selle kohta allpool jaotis C).

[11] 12. septembri 2019. aasta kohtuotsus TestBioTech jt *vs.* komisjon (C-82/17 P, EU:C:2019:719). 13. jaanuari 2015. aasta kohtuotsus nõukogu jt *vs.* Vereniging Milieudefensie ja Stichting Stop Luchtverontreiniging Utrecht (C-401/12 P – C-403/12 P, EU:C:2015:4) ning kohtuotsus nõukogu ja komisjon *vs.* Stichting Natuur en Milieu ja Pesticide Action Network Europe (C-404/12 P ja C-405/12 P, EU:C:2015:5) ning 3. septembri 2020. aasta kohtuotsus Mellifera *vs.* komisjon (C-784/18 P, ei avaldata, EU:C:2020:630) käsitlesid seevastu kõnealuse menetluse kohaldamise võimalust.

A. Põhjendatud huvi

42. ClientEarthi põhjendatud huvi oleks kaheldav, kui autoriseerimisotsus oleks vahepeal kaotanud mõju aja möödumise tõttu või kui komisjon oleks selle kehtetuks tunnistanud. Seda seetõttu, et sel juhul oleks kaheldav, kas ClientEarth saaks praeguse apellatsioonkaebuse lahendamisest mingit kasu. [12]

43. Autoriseerimisotsuse artikli 2 järgi kestis autoriseeringu läbivaatamise tähtaeg kuni 21. veebruarini 2019. Kuna komisjon ei ole vahepeal andud uut autoriseeringut, on mõeldav, et autoriseering on lõppenud.

44. Menetlusosaliste esitatud kattuvate andmete kohaselt on autoriseerimisotsus siiski REACH-määruse artikli 61 lõike 1 järgi vähemalt ühe taotleja suhtes veel kehtiv, sest see esitas määratud tähtaja jooksul läbivaatamise aruande, mille kohta komisjon peab tegema otsuse edaspidi.

45. Kuna autoriseerimisotsus on seega veel kehtiv, võiks apellatsioonkaebuse ja selle aluseks oleva hagi rahuldamine viia lõppkokkuvõttes kõnealuse otsuse tühistamiseni ja anda seega ClientEarthile taotletud kasu.

46. Järelikult on ClientEarthil endiselt vajalik põhjendatud huvi.

B. Apellatsioonkaebuse kuues väide: ainest tulenevate muude riskide arvessevõtmine kaalumisel

1. Apellatsioonkaebuse hindamine

47. Apellatsioonkaebuse kuuenda väitega vaidlustab ClientEarth Üldkohtu seisukohad selle kohta, milliseid ainest tulenevaid riske tuleb kaalumisel REACH-määruse artikli 60 lõike 4 alusel arvesse võtta.

48. Kõnealuse väite tausta kohta tuleb märkida, et seni kehtib DEHP suhtes autoriseeringu nõue ainult selle reproduktiivtoksiliste omaduste tõttu REACH-määruse artikli 57 punkti c tähenduses. Lisaks on ECHA ja komisjon kandnud DEHP kui väga ohtliku aine samas ka seetõttu, et sellel on endokriinseid häireid põhjustavad omadused artikli 57 punkti f tähenduses, seega selle hormonaalse mõju tõttu niinimetatud kandidaatainete loetellu artikli 59 alusel, kuid autoriseeringu nõue sel alusel veel puudub. [13]

49. Kuigi endokriinseid häireid põhjustavad DEHP omadused olid autoriseerimisotsuse tegemise ajal seega juba teada, aktsepteeris Üldkohus vaidlustatud otsuse punktis 289 – millele apellant vastu vaidleb – seda, et ECHA riskianalüüsi komitee ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee ning komisjon võtsid kaalumisel artikli 60 lõike 4 alusel arvesse ainult DEHP reproduktiivtoksilisi omadusi.

[12] Vt minu ettepanek kohtuasjas Bayer CropScience ja Bayer *vs.* komisjon (C-499/18 P, EU:C:2020:735, punkt 57 jj ja seal viidatud kohtupraktika).

[13] Vt eespool punkt 19.

50. Seega tuleb selgitada, milliseid ainest tulenevaid riske tuleb kaalumisel REACH-määruse artikli 60 lõike 4 alusel arvesse võtta.

51. Nimetatud sätte sõnastuse kohaselt – nt saksa, prantsuse, taani, hispaania ja itaalia keeles – võib kasutusala autoriseerida ainult juhul, kui sotsiaal-majanduslik kasu kaalub üles aine kasutamisest inimeste tervisele või keskkonnale tulenevad *riskid*. Selle poolest erineb autoriseeringu andmise kõnealuse tingimuse sõnastus REACH-määruse artikli 60 lõikest 2, mis sõnaselgelt käsitleb ainult ühte *riski*, nimelt riski, millel põhineb autoriseeringu nõue. Nendes keeleversioonides räägib artikli 60 lõike 4 sõnastus seega just võrdluses autoriseeringu andmise muu alusega selle poolt, et kaalumisel tuleb arvesse võtta kõiki asjaomasest ainest tulenevaid riske. Teistes keeleversioonides, nt inglise, hollandi või portugali keeleversioonis on seevastu ka lõikes 4 nimetatud ainult riski. Neid keeleversioone võib küll ka tõlgendada nii, et arvestada tuleb kõiki riske, ent see tulemus ei ole nii kohustav kui esimesena nimetatud keeleversioonide puhul.

52. Siiski tugineb Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 218–223 nii omavahelisele seosele REACH-määruse artikli 60 lõigetes 2 ja 4 sätestatud autoriseeringu andmise tingimuste vahel kui ka kandidaatainete loetelu ja autoriseeringu nõude piiritlemisele, et piirduda ainult nende riskide kaalumisega, millel rajaneb autoriseeringu nõue.

53. Üldkohtuga tuleb nõustuda osas, et autoriseeringu andmine REACH-määruse artikli 60 lõike 2 alusel, kui risk on piisavalt ohjatud, puudutab üksnes riski, millel rajaneb autoriseeringu nõue. Ainult selle riski kohta peab taotleja artikli 62 lõike 4 punkti d järgi esitama teabe. Kui ta suudab tõendada, et asjaomane risk on piisavalt ohjatud, ei takista teised riskid autoriseeringu andmist, isegi kui aine on nende riskide tõttu juba lisatud kandidaatainete loetellu. Aine kandmine kandidaatainete loetellu on pelgalt üks etapp menetluses, mis võib tulevikus viia autoriseeringu nõudeni, aga ei pea selle nõudeni viima.

54. REACH-määruse artikli 60 lõike 4 alusel korraldatud kaalumise esmane funktsioon seisneb seega samuti selles, et ületada risk, millel rajaneb autoriseeringu nõue. Seda seetõttu, et ilma sellise riskita autoriseeringu nõuet ei oleks.

55. Üldkohus ja komisjon jätavad aga tähelepanuta, et kasutusala sotsiaal-majanduslik kasu ei olene ainult teatava kasutusala eelistest, vaid ka sellest tulenevatest muudest riskidest keskkonnale ja tervisele. Seda seetõttu, et need riskid on samuti sotsiaal-majanduslikud tegurid. Kui need viivad keskkonna või tervise kahjustamiseni, koormavad need ühiskonda ja põhjustavad majanduslikke kulusid. Järelikult *vähendavad* riskid sotsiaal-majanduslikku kasu ja neid tuleb seetõttu arvesse võtta, selleks et hinnata, kas kasu kaalub üles riski, mille tõttu on kehtestatud autoriseeringu nõue.

56. Eriti selgelt ilmneb see alternatiivide hindamisel, mis on REACH-määruse artikli 60 lõike 4 alusel autoriseeringu andmisel samuti vajalik. Artikli 60 lõike 5 kohaselt võtab komisjon arvesse „kõiki asjakohaseid aspekte“, mille hulka kuuluvad punkti a järgi eelkõige „üldised riskid inimeste tervisele ja keskkonnale“. Kõnealused üldised riskid hõlmavad paratamatult kõiki mõeldavaid riske, mis on seotud alternatiivi ja taotletud kasutusalaga. Ei saa viidata alternatiivile, millest küll ei tulene riski, mille tõttu on kehtestatud autoriseeringu nõue, aga see-eest tulenevad muud, veelgi tõsisemad riskid. Samuti ei ole mõistlik võtta selliseid muid riske arvesse ainult alternatiivide puhul, mitte aga taotletud autoriseeringu puhul. Seda seetõttu, et sel viisil ei saaks lõppkokkuvõttes korraldada üldiste riskide võrdlemist, mis on vajalik alternatiivide hindamise alusena.

57. Sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee on alternatiividest tulenevaid muid riske käesoleval juhul ka sõnaselgelt arvesse võtnud, kui ta nimetas prügilates olevate DEHPd sisaldavate PVC jäätmete vältimist kõrvaldamise või põletamise teel taotletud autoriseeringu sotsiaal-majandusliku eeliseks. [14]

58. Kaalumine oleks seetõttu ebatäielik, kui teatud kasutusala eeliseid võetaks küll täielikult arvesse, aga puuduste puhul hinnataks ainult riski, millel rajaneb autoriseeringu nõue.

59. Üldkohtus tugines komisjon ka oma selgitustele ettepanekus REACH-määruse vastuvõtmiseks, kus ta oli samuti juba märkinud, et muid mõjusid peale nende, millel rajaneb autoriseerimise nõue, ei arvestata. Neid mõjusid saab arvesse võtta piirangute seadmisel. Seda põhjendas komisjon menetluse tõhususega. [15]

60. Tõhususe kaalutlused võivad õigustada kaalumisel väheste, ebatõenäoliste või hüpoteetiliste riski arvestamata jätmist. Eelkõige võib olla lubatud jätta riskid, mille puhul on tõendatud, et neid saab piirangutega piisavalt kontrollida, kaalumisel väheolulisena kõrvale. Selline piirang on kooskõlas komisjoni kaalutlusruumiga, mis tal on alusandmete tuvastamisel, kui on vaja hinnata äärmiselt keerulisi teaduslikke ja tehnilisi faktilisi asjaolusid. [16] Need riskid, mille esinemise tõttu on aine *väga ohtlikuna* juba kantud kandidaatainete loetellu REACH-määruse artikli 59 alusel, kuuluvad siiski tingimata konkreetse juhtumiga seotud oluliste asjaolude hulka, mida komisjon peab oma kaalutlusõiguse teostamisel hoolikalt ja erapooletult hindama. [17]

61. Teatud kasutusalast tervisele ja keskkonnale tulenevate asjaomaste riskide täielik arvessevõtmine on muu hulgas kooskõlas ettevaatuspõhimõttega, millel REACH-määrus selle põhjenduse 9 ja artikli 1 lõike 3 kohaselt põhineb. Põhjenduses 69 on rõhutatud, et eelkõige autoriseeringute puhul tuleb seda põhimõtet järgida.

62. Ettevaatuspõhimõtte nõuetekohane kohaldamine eeldab esiteks nende võimalike negatiivsete tagajärgede kindlakstegemist, mida vaidlusaluste toimeainete kasutamine tervisele võib avaldada, ja teiseks tervisele avalduva ohu üldist hindamist, tuginedes kõige usaldusväärsematele kättesaadavatele teaduslikele andmetele ja kõige uuemate rahvusvaheliste uuringute tulemustele. [18] Keskkonnariskide puhul kehtivad samad kaalutlused. [19]

[14] 22. oktoobri 2014. aasta arvamus (viidatud eespool 9. joonealuses märkuses), punkt 10, lk 17.

[15] Ettepaneku võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, mis käsitleb kemikaalide registreerimist, hindamist, kasutuse lubamist ja piiramist (REACH), millega asutatakse Euroopa Kemikaalide Agentuur ning muudetakse direktiivi 1999/45/EÜ ja määrust (EÜ) [püsivate orgaaniliste saasteainete kohta] (SEC(2003) 1171 – KOM(2003) 644 (lõplik) – 2003/0256(COD)), artikli 57 kohta esitatud märkuste neljas lõik.

[16] 29. oktoobri 1980. aasta kohtuotsus Roquette Frères *vs.* nõukogu (138/79, EU:C:1980:249, punkt 25), 25. juuni 1997. aasta kohtuotsus Itaalia *vs.* komisjon (C-285/94, EU:C:1997:313, punktid 22 ja 23) ning 9. novembri 2006. aasta kohtuotsus Agraz jt *vs.* komisjon (C-243/05 P, EU:C:2006:708, punkt 73).

[17] 18. juuli 2007. aasta kohtuotsus Industrias Químicas del Vallés *vs.* komisjon (C-326/05 P, EU:C:2007:443, punkt 77), 22. detsembri 2010. aasta kohtuotsus Gowan Comércio Internacional e Serviços (C-77/09, EU:C:2010:803, punkt 57) ning 22. novembri 2017. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Bilbaína de Alquitranes jt (C-691/15 P, EU:C:2017:882, punkt 35).

[18] 23. septembri 2003. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Taani (C-192/01, EU:C:2003:492, punkt 51), 22. detsembri 2010. aasta kohtuotsus Gowan Comércio Internacional e Serviços (C-77/09, EU:C:2010:803, punkt 75) ning 1. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Blaise jt (C-616/17, EU:C:2019:800, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika ning punkt 94).

[19] 28. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Verlezza jt (C-487/17–C-489/17, EU:C:2019:270, punkt 57). Vt ka 29. juuli 2019. aasta kohtuotsus Inter-Environnement Wallonie ja Bond Beter Leefmilieu Vlaanderen (C-411/17, EU:C:2019:622, punkt 134), 10. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Luonnonsuojeluyhdistys Tapiola (C-674/17, EU:C:2019:851, punkt 66) ning 24. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Prato Nevoso Termo Energy (C-212/18, EU:C:2019:898, punkt 58).

63. Nagu ClientEarth õigesti märgib, aitab selline täielik kaalumine lõppkokkuvõttes palju paremini saavutada ka eesmärki tagada kaitstuse kõrge tase [20] kui kaalumine, mille käigus teatavaid riske ignoreeritakse.

64. Niisuguse järeldusega ei ole vastuolus ka see, et Üldkohus on juba otsustanud, et aine kandmine kandidaatainete loetellu lisariskide esinemise tõttu ei kohusta juba menetluses olevat autoriseeringutaotlust nende riskide osas täiendama. Kande tegemine ei avalda autoriseerimismenetlusele mingit mõju. [21]

65. Selle kohta tuleb esiteks märkida, et Euroopa Kohus ei ole oma otsuses Üldkohtu eespool nimetatud varasema otsuse peale esitatud apellatsioonkaebuse kohta [22] seda küsimust käsitlenud. Järelikult puudub Euroopa Kohtu otsus selle küsimuse kohta.

66. Teiseks tuleb eristada aine kandmist kandidaatainete loetellu ja selle aine kasutamisest tulenevaid riske. Kande tegemine ei avalda – rangelt formaalsest küljest vaadatuna – vahetut mõju pooleliolevale autoriseerimismenetlusele. See ei välista aga, et riske, mille tõttu kantakse aine loetellu, tuleb samamoodi kui kõiki muid asjaomaseid riske sotsiaal-majandusliku kaalumise raames arvesse võtta. Sellega seoses on kandidaatainete loetellu kandmine tähtis ainult seisukohast, milles see kinnitab riskide olemasolu ja nende kaalukust.

67. Viimaks ei vii ka õiguskindluse põhimõte, millele komisjon vaidlusaluses vaideotsuses tugines ja mida ta ka apellatsioonivastuses möödaminnes mainib, teistsuguse tulemuseni. Komisjon märkis vaideotsuses, et selle põhimõttega on vastuolus endokriinseid häireid põhjustavate omaduste arvessevõtmine, sest need omadused tuvastati alles üks aasta pärast autoriseeringutaotluse esitamist. Seetõttu ei saa taotlejalt mõistlikult eeldada, et ta oleks neid riske oma taotluses arvesse võtnud. [23]

68. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tuleb komisjoni otsuse õiguspärasuse hindamisel lähtuda selle tegemise ajal komisjoni käsutuses olnud teabest. [24] Isegi kui taotleja ei saanud teatud otsustamisel asjakohast teavet veel arvesse võtta, ei või komisjon seda teavet ignoreerida, kui see saab talle teatavaks enne otsuse tegemist. Autoriseerimisotsuse ja seda enam vaideotsuse tegemise ajal oli komisjonil aga juba olemas Taani aruanne endokriinseid häireid põhjustavate DEHP omaduste kohta ja sellest tulenevaid keskkonnariske oli ECHA möönnud juba sellega, et oli kandnud DEHP seetõttu kandidaatainete loetellu. [25]

69. Järelikult on vaidlustatud otsuse tegemisel rikutud õigusnormi, sest see võimaldab jätta kaalumisel REACH-määruse artikli 60 lõike 4 alusel arvestamata endokriinseid häireid põhjustavad DEHP omadused. Kõnealuse rikkumise tõttu jäeti hagi ekslikult rahuldamata, mistõttu tuleb kohtuotsus tervikuna tühistada.

[20] Vt REACH-määruse artikli 1 lõige 1 ning põhjendused 1, 3 ja 7 ja nende õiguslik alus EÜ asutamislepingu artikli 95 lõige 3 (nüüd ELTL artikli 114 lõige 3) ning ELi lepingu artikli 3 lõige 3 ning põhiõiguste harta artiklid 35 ja 37.

[21] Üldkohtu 11. mai 2017. aasta otsus Deza *vs.* ECHA (T-115/15, EU:T:2017:329, punkt 145).

[22] Euroopa Kohtu 23. jaanuari 2019. aasta otsus Deza *vs.* ECHA (C-419/17 P, EU:C:2019:52).

[23] Vaidlusaluse vaideotsuse punkti 3.2 alapunkt i.

[24] 7. veebruari 1979. aasta kohtuotsus Prantsusmaa *vs.* komisjon (15/76 ja 16/76, EU:C:1979:29, punkt 7), 10. juuli 1986. aasta kohtuotsus Belgia *vs.* komisjon (234/84, EU:C:1986:302, punkt 16), 17. mai 2001. aasta kohtuotsus IECC *vs.* komisjon (C-449/98 P, EU:C:2001:275, punkt 87), 15. aprilli 2008. aasta kohtuotsus Nuova Agricast (C-390/06, EU:C:2008:224, punkt 54 jj) ning 10. septembri 2019. aasta kohtuotsus HTTS *vs.* nõukogu (C-123/18 P, EU:C:2019:694, punkt 37).

[25] Vt eespool punkt 19.

2. Hagi läbivaatamine Üldkohtus

70. Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 61 esimese lõigu järgi võib Euroopa Kohus Üldkohtu otsuse tühistamise korral ise teha asja suhtes lõpliku kohtuotsuse, kui menetlusstaadium lubab, või suunata asja tagasi Üldkohtusse otsustamiseks.

71. Mis puudutab DEHPst tulenevate muude riskide arvestamata jätmist, siis lubab menetlusstaadium teha lõpliku kohtuotsuse. Komisjon oleks pidanud vaidlusaluse vaideotsuse tegemisel arvesse võtma endokriinseid häireid põhjustavaid DEHP omadusi. Kuna ta seda ei teinud, tuleb ka see otsus tervikuna tühistada.

72. Lisaks tuleb märkida, et autoriseerimisotsusel on küll seesama puudus, aga vaideotsuse tühistamine ei avaldaks sellele otsest mõju. Komisjon peab vaide lahendamisel küll lähtuma sellest, et autoriseering põhineb puudulikul kaalumisel. Ei saa siiski välistada, et komisjon teeb allesjäänud taotleja läbivaatamise aruande [26] põhjal selle asemel otsuse anda uus autoriseering REACH-määruse artikli 60 lõike 2 alusel, mistõttu ClientEarthi vaidega probleemi poleks. ECHA riskianalüüsi komitee ja sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee on nimelt juba leidnud, et uus teave tõendab reproduktiivtoksiliste riskide piisavat ohjamist. [27]

C. Apellatsioonkaebuse ülejäänud väited

73. Apellatsioonkaebuse ülejäänud väited käsitlevad vaidemenetlusele järgnenud hagis esitatavate argumentide vastuvõetavust, autoriseeringutaotlusele esitatavaid nõudeid, asjaomaselt hagilt nõutavat tõendatuse taset, alternatiivide hindamist, kemikaaliohutuse aruannet ja ettevaatuspõhimõtet.

1. Apellatsioonkaebuse esimene väide: hageja väidete ja argumentide vastuvõetavus

74. Apellatsioonkaebuse esimene väide käsitleb Üldkohtu seisukohta Århusi määruse alusel esitatud vaide rahuldamata jätmise peale esitatud hagi ulatuse kohta. ClientEarth vaidleb esiteks vastu sellele, et hagi ese saab olla ainult vaidlusalune vaideotsus, mitte aga autoriseeringutaotlus (vt selle kohta allpool punkt a), ja teiseks sellele, et Üldkohus piirdus ainult nende väidete ja argumentide käsitlemisega, mida ClientEarth oma vaides esitas (vt selle kohta allpool punkt b).

a) Apellatsioonkaebuse esimese väite esimene osa: vaidlusaluse vaideotsuse peale esitatud hagi ese

75. Apellatsioonkaebuse esimese väite esimeses osas ei nõustu ClientEarth sellega, kuidas Üldkohus piiritleb Århusi määruse artikli 12 alusel esitatud hagi eset. Tuleb selgitada, kas ClientEarth võis hagis tugineda ka puudustele autoriseeringutaotluses, mille alusel tegi komisjon autoriseerimisotsuse.

[26] Vt eespool punkt 44.

[27] Committee for Risk Assessment (RAC) ja Committee for Socio-economic Analysis (SEAC) 30. novembri 2018. aasta dokument „Opinion on a Review Report for: Formulation of recycled soft PVC containing DEHP in compounds and dry-blends (ECHA/RAC/SEAC: AFA-O-0000006672-71-01/D)".

76. Üldkohus märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 53 õigesti, et vaide esitaja hagi esemeks saab olla ainult vaidlusaluse vaideotsuse õiguspärasus. Mis puudutab autoriseeringutaotluse puudusi, siis on Üldkohus punktis 54 seisukohal, et neid saab ClientEarth kritiseerida vaid osas, milles komisjon võttis need puudused üle vaideotsuses.

77. Niisiis on määrava tähtsusega, kas, ja kui jah, siis kuivõrd saab valitsusväline organisatsioon teha autoriseeringutaotluse puudused vaidemenetluse esemeks.

78. Århusi määruse artikli 10 lõike 1 kohaselt on valitsusvälisel organisatsioonil õigus esitada põhjendatud taotluse vormis vaie liidu institutsioonile, kes on keskkonnaõiguse alusel võtnud vastu haldusakti. Selle sätte kohaselt puudutab vaide ese asjaomase õigusakti – käesoleval juhul seega autoriseerimisotsuse – uuesti hindamist. [28]

79. Euroopa Kohus on otsustanud, et haldusakti peale esitatud vaide eesmärk on seega tuvastada kõnealuse akti väidetav õigusvastasus või (eelkõige) põhjendamatus. [29] Vastavalt Århusi määruse artiklile 12 koostoimes määruse artikliga 10 võib valitsusväline organisatsioon pöörduda liidu kohtusse. Ta võib esitada hagi otsuse peale, millega jäeti vaie põhjendamatuse tõttu rahuldamata. Seejuures võib ta ette heita pädevuse puudumist, olulise menetlusnormi rikkumist, aluslepingute või ühe nende rakendusnormi rikkumist või võimu kuritarvitamist. [30]

80. Niisuguses kontekstis tähendab oluliste menetlusnormide rikkumine siiski, et rikutud on vaidemenetlust käsitlevaid sätteid. Seda, millisel määral saab vaides tugineda vormilistele ja menetluslikele rikkumistele autoriseerimismenetluses, ei saa sellest veel järeldada.

81. Århusi konventsiooni artikli 9 lõike 3 järgi tuleb tagada üksnes võimalus vaidlustada tegevus või tegevusetus, mis on vastuolus keskkonnaõigusnormidega. Kõnealune säte on sõnastatud kitsamalt kui artikli 9 lõige 2, mis võimaldab vaidlustada materiaalset või protsessuaalset õiguspärasust.

82. Kuna Århusi määruse artiklitega 10–12 võetakse üle ainult konventsiooni artikli 9 lõige 3, on nende sätete ainus eesmärk võimaldada vaidlustada keskkonnaõigusnormide rikkumist, mitte aga täielikult vaidlustada õigusakti materiaalset või protsessuaalset õiguspärasust.

83. Kuivõrd autoriseeringutaotlus peab sisaldama aine kasutamise kirjeldust (REACH-määruse artikli 62 lõike 4 punkt c), kemikaaliohutuse aruannet (artikli 62 lõike 4 punkt d) ja alternatiive käsitlevat analüüsi (artikli 62 lõike 4 punkt e), on aga tegemist keskkonnaõigusnormidega. Neist andmetest peavad nimelt eelkõige nähtuma taotletud kasutusalast ja selle alternatiividest tulenevad keskkonnariskid.

84. Peale selle on asjaomane teave tähtis ka sellest seisukohast, mis puudutab kolmandate isikute võimalusi osaleda autoriseerimismenetluses. REACH-määruse artikli 64 lõike 2 kohaselt teeb ECHA nimelt kättesaadavaks üldise teabe kasutusalade kohta, mille kohta on saabunud taotlused. Lisaks määrab ta tähtpäeva, mis ajaks võivad asjast huvitatud kolmandad isikud esitada teavet

[28] 12. septembri 2019. aasta kohtuotsus TestBioTech jt *vs.* komisjon (C-82/17 P, EU:C:2019:719, punkt 37) ning 3. septembri 2020. aasta kohtuotsus Mellifera *vs.* komisjon (C-784/18 P, ei avaldata, EU:C:2020:630, punkt 63).

[29] 12. septembri 2019. aasta kohtuotsus TestBioTech jt *vs.* komisjon (C-82/17 P, EU:C:2019:719, punkt 38) ning 3. septembri 2020. aasta kohtuotsus Mellifera *vs.* komisjon (C-784/18 P, ei avaldata, EU:C:2020:630, punkt 64).

[30] 12. septembri 2019. aasta kohtuotsus TestBioTech jt *vs.* komisjon (C-82/17 P, EU:C:2019:719, punkt 38).

alternatiivsete ainete või tehnoloogiate kohta. Samuti näevad artikli 60 lõike 4 punkt c, artikli 64 lõike 3 neljas lause ja lõike 4 punkt b ning põhjendus 81 ette, et kolmandate isikute esitatud teavet võetakse arvesse. ClientEarth märgib, et on sel viisil autoriseerimismenetluses osalenud.

85. Nagu Üldkohus vaidlustatud otsuse punktis 103 ja sellele järgnevates punktides muu hulgas ise möönab, võib anda autoriseeringu REACH-määruse artikli 60 lõike 7 kohaselt üksnes juhul, kui taotlus vastab artiklis 62 kehtestatud nõuetele. See hõlmab eelkõige kemikaaliohutuse aruannet ja alternatiive käsitlevat analüüsi.

86. Juhul kui autoriseeringut ei võinud anda, sest taotlus ei vastanud REACH-määruse artikli 62 lõike 4 punktides d ja e kehtestatud nõuetele, peab valitsusvälistel organisatsioonidel järelikult olema võimalik neile puudustele tugineda vaides ja sellele järgnevas hagis. See, kas komisjon võttis asjaomase puuduse sõnaselgelt üle, ei saa seevastu mõjutada nende argumentide vastuvõetavust vaidemenetluses.

87. Järelikult vaidleb ClientEarth üldjoontes õigesti vastu vaidlustatud otsuse punktidele 234–236. Neis punktides lükkab Üldkohus vastuvõetamatuse tõttu tagasi argumendi, mille kohaselt ei ole autoriseeringutaotluses esitatud analüüs alternatiivide kohta piisav, sest DEHP funktsiooni ei ole autoriseeringutaotluses täpsustatud. Komisjon on nimelt olenemata sellest, mida autoriseeringu taotlejad autoriseeringutaotluses märkisid või märkimata jätsid, DEHP ühe funktsiooni autoriseeringu jaoks sõnaselgelt kindlaks määranud. Kõnealuse vastuvõetamatuks tunnistamise puhul on eespool esitatud kaalutluste kohaselt rikutud õigusnormi.

88. Siiski märgib Üldkohus vaidlustatud otsuse punktides 63–70, millele ClientEarth vastu ei vaidle, teise võimalusena esitatud põhjenduses veenvalt, et kasutusala kirjeldamisel ei pea nimetama vastava aine ühte konkreetset funktsiooni.

89. Seega oli ClientEarthi argument autoriseeringutaotluses DEHP funktsiooni täpsustamata jätmise kohta igal juhul põhjendamatu ja asjaolu, et Üldkohus rikkus argumendi vastuvõetamatuse hindamisel õigusnormi, ei sea kohtuotsust lõppkokkuvõttes kahtluse alla.

b) Apellatsioonkaebuse esimese väite teine osa: vaidemenetluse ese

90. Apellatsioonkaebuse esimese väite teise osaga vaidleb ClientEarth vastu sellele, et vaidlustatud kohtuotsuse punkti 55 kohaselt saab vaideotsuse peale esitatud hagis esitada ainult väiteid ja argumente, mida hageja on juba vaides esitanud.

91. Pealiskaudsel vaatlusel näib, et Euroopa Kohus on andnud sellele küsimusele hiljutises kohtuotsuses TestBioTech väga sarnase vastuse. Vaide rahuldamata jätmise otsuse peale esitatud hagi ei saa selle otsuse kohaselt põhineda uutel põhjendustel või tõenditel, mida vaides ei ole esitatud. Vastasel korral kaotaks Århusi määruse artikli 10 lõikes 1 sisalduv nõue sellise vaide põhjendatuse puhul oma soovitava toime ja muudaks selle vaidega algatatud menetluse eset.[31]

92. Euroopa Kohtu kõnealune seisukoht on kooskõlas muu kohtupraktikaga menetluse eseme kohta. Liikmesriigi kohustuste rikkumise menetluses piiritletakse kohtuvaidluse ese liikmesriigile saadetud ametlikus kirjas ja põhjendatud arvamuses[32] samamoodi kui kaubamärgivaidluse ese

[31] 12. septembri 2019. aasta kohtuotsus TestBioTech jt *vs.* komisjon (C-82/17 P, EU:C:2019:719, punkt 39).

[32] 29. septembri 1998. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Saksamaa (C-191/95, EU:C:1998:441, punkt 55) ja 14. oktoobri 2010. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Austria (C-535/07, EU:C:2010:602, punkt 41).

määratakse kindlaks EUIPO-le esitatud taotluste ja samas menetluses esitatud tõenditega.[33] Samuti ei või apellatsioonkaebus muuta Üldkohtu menetluses olnud hagi eset.[34] Nagu eespool juba märgitud, tuleb komisjoni otsuse õiguspärasuse hindamisel lähtuda selle tegemise ajal komisjoni käsutuses olnud teabest,[35] seega eelkõige taotluse sisust, mille üle ta otsustab.

93. Euroopa Kohus on aga ka juba Århusi konventsiooni artikli 9 lõiget 3, mis on üle võetud Århusi määrusega, sel viisil tõlgendanud. Selle kohaselt ei ole kõnealuse sättega vastuolus välistav säte, millega seatakse kaebuste vastuvõetavus sõltuvusse tingimusest, et kaebaja on esitanud oma vastuväited asjasse puutuvate keskkonnaõiguslike sätete järgimise kohta mõistliku aja jooksul juba haldusmenetluses. Selline norm võib võimaldada kiiremini identifitseerida vaidlusküsimused ja võimaluse korral lahendada need juba haldusmenetluses, mille tulemusel ei ole hagi esitamine enam vajalik. Sel viisil võib selline välistav säte aidata saavutada Århusi konventsiooni artikli 9 lõike 3 eesmärki luua tõhusad kohtulikud mehhanismid. Samuti on see täielikult kooskõlas artikli 9 lõikes 4 esitatud põhimõttega, mille kohaselt peavad mh artikli 9 lõikes 3 nimetatud menetlused olema „piisavad ja tõhusad" ning „ausad".[36]

94. ClientEarth nõustub oma repliigis sõnaselgelt kohtuotsuses TestBioTech väljendatud seisukohaga. Ta tugineb siiski õigesti kohtupraktikale menetluse eseme piiritlemise kohta, millele on viidatud ja mille järgi on esiteks vastuvõetavad uued *argumendid* seoses varem juba esitatud taotluste põhjendustega[37] ja teiseks peab olema võimalik *reageerida* keelduva otsuse põhjendustele.[38]

95. Mõlemad uute argumentide kategooriad on kooskõlas Århusi määruse põhjenduses 19 ja Århusi konventsiooni artikli 9 lõikes 4 kehtestatud eesmärgiga näha ette kohased ja tõhusad õiguskaitsevahendid. Sama eesmärk tuleneb muu hulgas ka põhiõiguste harta artiklist 47.

96. Üldkohtu seisukoht vaidlustatud otsuse punktis 55 on seevastu liiga piirav, sest Üldkohus ei pea seal – õigesti – vastuvõetamatuks ainult hagi alusena esitatud uusi väiteid, vaid – õigusnormi rikkudes – ka uusi argumente, mida ta käsitleb kui tervikut.

97. Selleks et seada kohtuotsust kahtluse alla, oleks ka see, kuidas Üldkohus kohaldas seda seisukohta ClientEarthi argumendi suhtes, pidanud rikkuma õigusnormi.

98. ClientEarth rõhutab sellega seoses, et tagasi lükati tema argumendid kasutusala mõiste, jäätmete kasutamise ja sotsiaal-majandusliku kasu kvantitatiivse kindlaksmääramise kohta.

[33] 13. märtsi 2007. aasta kohtuotsus OHIM *vs.* Kaul (C-29/05 P, EU:C:2007:162, eelkõige punktid 53 ja 54).

[34] 1. juuni 1994. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Brazzelli Lualdi jt (C-136/92 P, EU:C:1994:211, punkt 59), 29. septembri 2011. aasta kohtuotsus Elf Aquitaine *vs.* komisjon (C-521/09 P, EU:C:2011:620, punkt 35) ning 17. detsembri 2020. aasta kohtuotsus De Masi ja Varoufakis *vs.* EKP (C-342/19 P, EU:C:2020:1035, punkt 34).

[35] Vt viited eespool 24. joonealuses märkuses.

[36] 20. detsembri 2017. aasta kohtuotsus Protect Natur-, Arten- und Landschaftsschutz Umweltorganisation (C-664/15, EU:C:2017:987, punktid 88 ja 89) ning 14. jaanuari 2021. aasta kohtuotsus Stichting Varkens in Nood (C-826/18, EU:C:2021:7, punkt 63).

[37] Vt 19. septembri 2002. aasta kohtuotsus Saksamaa *vs.* komisjon (C-377/99, EU:C:2002:504, punkt 68), apellatsioonimenetluse kohta 24. septembri 2002. aasta kohtuotsus Falck ja Acciaierie di Bolzano *vs.* komisjon (C-74/00 P ja C-75/00 P, EU:C:2002:524, punkt 178), 18. jaanuari 2007. aasta kohtuotsus PKK ja KNK *vs.* nõukogu (C-229/05 P, EU:C:2007:32, punkt 66), 10. aprilli 2014. aasta kohtuotsus Areva jt *vs.* komisjon (C-247/11 P ja C-253/11 P, EU:C:2014:257, punkt 114) ning 28. juuli 2016. aasta kohtuotsus Tomana jt *vs.* nõukogu ja komisjon (C-330/15 P, ei avaldata, EU:C:2016:601, punkt 33) ning rikkumismenetluse kohta 26. aprilli 2005. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Iirimaa (C-494/01, EU:C:2005:250, punkt 38) ja 11. juuli 2013. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Madalmaad (C-576/10, EU:C:2013:510, punktid 31 ja 32).

[38] Apellatsioonimenetluse kohta 18. jaanuari 2007. aasta kohtuotsus PKK ja KNK *vs.* nõukogu (C-229/05 P, EU:C:2007:32, punkt 64), 10. juuli 2008. aasta kohtuotsus Bertelsmann ja Sony Corporation of America *vs.* Impala (C-413/06 P, EU:C:2008:392, punkt 63) ning 24. septembri 2009. aasta kohtuotsus Erste Bank der österreichischen Sparkassen *vs.* komisjon (C-125/07 P, C-133/07 P ja C-137/07 P, EU:C:2009:576, punkt 310).

i) Kasutusala mõiste

99. Vaidlustatud otsuse punktides 61 ja 62 lükkab Üldkohus vastuvõetamatuna tagasi ClientEarthi argumendi, mille kohaselt tähendab mõiste „kasutus", et teatud aine lisatakse või võetakse „aktiivselt" kasutusele „tööstusprotsessis". See argument ei olnud Üldkohtu hinnangul vaides piisavalt selgelt esitatud, mistõttu ei olnud see komisjonile arusaadav.

100. Vaidlust ei ole siiski selle üle, et vaie käsitles küsimust, kas autoriseeringutaotluses olid DEHP taotletavad kasutusalad piisavalt selgelt nimetatud. Üldkohus viitab vaidlustatud otsuse punktis 61 koguni ClientEarthi vaides sisalduvale argumendile, et DEHP kasutamine eeldab selle kasutamist „valmistises" või lisamist „tootele". Vaidlustatud otsuse punktis 71 loetleb Üldkohus komisjoni esitatud põhjendused selle kohta, miks tuli see argument vaidlusaluses vaideotsuses rahuldamata jätta.

101. Kui ClientEarth väidab hagis, et taotlus tuli esitada aine „aktiivseks" kasutamiseks „tööstusprotsessis", siis tuleb seda – vähemalt käesolevas kohtuasjas – käsitada üksnes nii, et tegemist on vaides sisalduva vastuväite edasiarendusena. Seda seetõttu, et küsimus on endiselt selles, kas autoriseeringutaotluse ja autoriseeringu ese on DEHP kasutusalad REACH-määruse tähenduses.

102. Niisiis rikkus Üldkohus õigusnormi, kui ta leidis, et kõnesolev ClientEarthi argument ei ole vastuvõetav.

103. Õigusnormi rikkumine mõjutab tulemust siiski ainult juhul, kui õigusnormi on rikutud ka sama argumendi teise võimalusena tagasilükkamisel põhjendamatuse tõttu vaidlustatud otsuse punktides 63–92. Apellatsioonkaebuse kolmanda väite käsitlemisel selgub aga, et see ei ole nii (vt selle kohta allpool jaotis 4, eelkõige punktid 143 ja 144).

ii) Jäätmete kasutamist käsitlevad argumendid

104. ClientEarth ei nõustu ka sellega, et Üldkohus lükkab vaidlustatud kohtuotsuse punktides 74, 75, 85 ja 87 vastuvõetamatuse tõttu tagasi mitu argumenti, mille kohaselt andis komisjon autoriseeringu jäätmetest ümbertöödeldud materjali kasutamiseks. Komisjon lubas ringlussevõttu läbi viia viisil, mis ei ole kooskõlas jäätmeid käsitlevate õigusnormidega ja määratleb valesti „jäätmeks olemast lakkamise".

105. Käesolevas kohtuasjas võib jääda lahtiseks, kas need argumendid jäävad tõepoolest vaidluse esemest väljapoole. Seda seetõttu, et sisuliselt on need põhjendamatud, sest REACH-määrust ei kohaldata selle artikli 2 lõike 2 järgi jäätmete suhtes. Seetõttu ei saa autoriseerimisotsus käsitleda neid jäätmeõigusega seotud küsimusi ja otsuse kaheksanda põhjendus kohaselt on see ka sõnaselgelt välistatud. Nimetatud otsus seab hoopis tingimuseks, et töödeldud PVC jäätmed oleksid enne autoriseeringuga lubatud kasutamist lakanud olemast jäätmed.

106. Juhul kui puuduvad liidu õigusnormid selle kohta, millal lakkavad DEHPd sisaldavad PVC jäätmed olemast jäätmed, on selle üle otsustamine seevastu liikmesriikide pädevuses,[39] kes peavad sealjuures järgima rangeid tingimusi, et vähendada kahjulikku mõju keskkonnale ja inimeste tervisele.[40] Jäätmeid käsitlevate õigusnormide võimaliku rikkumise eest vastutab niisiis liikmesriik, kes otsustab, et aine on lakanud olemast jääde.

107. Apellatsioonkaebuse esimese väite see osa ei ole seega põhjendatud.

iii) Sotsiaal-majanduslik kasu – riski kvantitatiivne kindlaksmääramine

108. Lõpuks ei nõustu ClientEarth vaidlustatud otsuse punktiga 197, milles Üldkohus lükkab vastuvõetamatuse tõttu tagasi argumendi, et töötajate terviseriski kvantitatiivselt kindlaks määramata jätmine seab sotsiaal-majandusliku kaalumise kahtluse alla.

109. Vaides kritiseeriti küll sotsiaal-majanduslikku kaalumist, aga töötajate terviseriski kvantitatiivse kindlaksmääramise puudumist tõepoolest ei mainitud. Ei ole ka arusaadav, millist vaide väidet võiks kõnealune argument edasi arendada. Osas, milles kritiseeriti teatud riskide arvestamata jätmist, ei olnud tegemist nende kvantitatiivse kindlaksmääramisega, vaid sellega, et need jäeti kaalumisel üldse arvesse võtmata (vt selle kohta eespool jaotis B, eelkõige punkt 51 jj).

110. Seega käsitas Üldkohus põhjendatult seda vastuväidet vastuvõetamatuna ja apellatsioonkaebuse esimese väite see osa on seetõttu põhjendamata.

2. Apellatsioonkaebuse neljas väide: autoriseeringutaotlusele esitatavad nõuded

111. Kuna autoriseeringu peale esitatud vaides võib tugineda ka sellele, et asjaomane autoriseering anti autoriseeringutaotluses sisalduvate ebapiisavate andmete alusel,[41] tuleb uurida taotluse sisule kehtestatud nõudeid. Need on apellatsioonkaebuse neljanda väite ese.

112. Nagu eespool juba märgitud, antakse autoriseering REACH-määruse artikli 60 lõike 7 alusel üksnes juhul, kui taotlus vastab artiklis 62 kehtestatud nõuetele.[42] Artikli 62 lõikes 4 on loetletud teave, mida taotlus peab sisaldama. Selle hulka peavad eelkõige kuuluma kemikaaliohutuse aruanne (punkt d) ja alternatiive käsitlev analüüs (punkt e). Kemikaaliohutuse aruanne peab vastama I lisa nõuetele ning eelkõige käsitlema aine(te) XIV lisas määratletud olemuslikest omadustest tulenevaid riske inimeste tervisele ja/või keskkonnale. Alternatiive käsitlevas analüüsis tuleb kaaluda nendega seotud riske ning asendamise tehnilist ja majanduslikku teostatavust, vajaduse korral tuleb esitada teave taotleja asjakohase uurimis- ja arendustegevuse kohta.

113. Menetlusosalised ja Üldkohus lähtuvad sellest, et nende, autoriseeringutaotlusele esitatavate nõuete kontrollimist tuleb eristada REACH-määruse artikli 60 lõigetes 2 ja 4 sätestatud autoriseerimistingimuste hindamisest. ClientEarth heidab aga ette seda, et Üldkohus ei pane vaidlustatud kohtuotsuse punktis 109 komisjonile kemikaaliohutuse aruandega seoses artikli 60 lõike 7 alusel koostoimes artikliga 62 ja I lisaga kohustust kontrollida taotluses esitatud teavet sisuliselt.

[39] 28. märtsi 2019. aasta kohtuotsus Tallinna Vesi (C-60/18, EU:C:2019:264, punktid 20 ja 21).

[40] 24. oktoobri 2019. aasta kohtuotsus Prato Nevoso Termo Energy (C-212/18, EU:C:2019:898, punkt 58).

[41] Vt eespool eelkõige punkt 83.

[42] Vt eespool punkt 85.

114. Üldkohus tugineb sellele, et kõnealuste sätete sõnastusest ei tulene komisjoni vastavat kohustust.

115. See seisukoht ei ole siiski põhjendatud.

116. Puudub tõesti küll õigusnorm, mis paneks *komisjonile* kohustuse esitatud teavet sisuliselt kontrollida. Siiski sätestab REACH-määruse artikli 64 lõike 3 esimene lause sõnaselgelt, et *ECHA* riskianalüüsi *komitee* ja sotsiaal-majandusliku analüüsi *komitee* kontrollivad esmalt, kas taotlus sisaldab kogu artiklis 62 kirjeldatud teavet, mida neil on vaja oma ülesande täitmiseks. Sama sätte teise lause kohaselt võib komitee, kui ta peab seda vajalikuks, nõuda taotlejalt täiendavat teavet.

117. Seda ülesannet saavad komiteed täita ainult siis, kui nad hindavad taotluses esitatud teavet sisuliselt. Seejuures peavad nad juba ennetama artikli 60 lõigetes 2 ja 4 sätestatud autoriseerimistingimuste hindamist. Siiski toimub hindamine ikka kahes etapis, sest komiteed võtavad autoriseeringu kohta arvamuste koostamisel arvesse nii nende enda ekspertiise kui ka teavet, mida ei esitanud taotleja, vaid kolmandad isikud, eelkõige artikli 64 lõike 3 kolmanda ja neljanda lause kohaselt.

118. Komiteed on REACH-määruse artikli 85 lõike 7 ja artikli 88 ning põhjenduse 95 kohaselt otsuse tegemisel sõltumatud. Komisjon arvestab siiski nende arvamustega, kui ta annab REACH-määruse artikli 60 lõigete 2 või 4 alusel autoriseeringu teatud kasutusalal. Juhul kui komiteed leiavad, et esitatud teave ei ole piisav, saab komisjon anda ainele autoriseeringu taotletud kasutusalal ainult siis, kui ta samal ajal põhjendab, miks on komiteede hinnang ekslik. Seega võtab komisjon üle komiteede seisukohad esitatud teabe terviklikkuse kohta või hindab teavet ise sisuliselt.

119. Kui Üldkohus leidis vaidlustatud otsuse punktis 109, et komisjon ei ole kohustatud sisuliselt kontrollima artikli 60 lõike 7 alusel koostoimes artikliga 62 ja I lisaga koos taotlusega esitatavat kemikaaliohutuse aruannet, siis ei järginud ta REACH-määruse artiklites 60, 62 ja 64 kehtestatud menetluskorda ja rikkus seetõttu õigusnormi.

120. Kõnealune õigusnormi rikkumine vaidlustatud kohtuotsuse tegemisel seab selle siiski kahtluse alla ainult juhul, kui see vastab vaidlusaluses vaideotsuses esinevale puudusele. Seda seetõttu, et oluline lünk taotlusdokumentides peab ilmnema hiljemalt autoriseerimisotsuses. Apellatsioonkaebuse viienda väite uurimisel selgub siiski, et kemikaaliohutuse aruande puhul see käesolevas kohtuasjas nii ei ole (vt selle kohta allpool jaotis 5, eelkõige punkt 154).

3. Apellatsioonkaebuse teine väide: taotleja tõendamiskoormis vaidemenetluses

121. Apellatsioonkaebuse teise väitega vaidleb ClientEarth vastu tõendamiskoormisele, mille Üldkohus on vaidemenetluse jaoks kehtestanud.

122. Euroopa Kohus on juba otsustanud, et haldusakti peale keskkonnaõiguse alusel vaide esitaja peab esitama kõik olulised faktilised asjaolud või õiguslikud argumendid, mis tekitavad tõenäolisi ehk olulisi kahtlusi liidu institutsiooni või asutuse antud hinnangu osas viidatud aktis.[43] Sellele kriteeriumile tugineb ClientEarth seoses käesoleva väitega.

[43] 12. septembri 2019. aasta kohtuotsus TestBioTech jt *vs.* komisjon (C-82/17 P, EU:C:2019:719, punkt 69).

123. Kuigi ka Üldkohus viitab vaidlustatud kohtuotsuse punktis 57 sellele tõendatuse tasemele, vaidleb ClientEarth vastu selle kohaldamisele väidete suhtes, mis puudutavad koos autoriseeringutaotlusega esitatud kemikaaliohutuse aruannet ja alternatiive käsitlevat analüüsi, mille on esitanud sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee.

a) Apellatsioonkaebuse teise väite esimene osa: autoriseeringutaotlusega esitatud kemikaaliohutuse aruanne

124. Apellatsioonkaebuse teise väite esimese osaga vaidleb ClientEarth vastu nende vastuväidete tagasilükkamisele, mis olid esitatud koos autoriseeringutaotlusega esitatud kemikaaliohutuse aruande kohta. Temalt selle argumendi osas nõutud tõendatuse tase on ebaproportsionaalne.

125. Vaidlustatud otsuse punktis 112 sedastab Üldkohus, et ClientEarth ei ole esitanud tõendeid, mille põhjal saaks järeldada, et koos autoriseeringutaotlusega esitatud kemikaaliohutuse aruanne ei vasta REACH-määruse artikli 60 lõikes 7, artikli 62 lõike 4 punktis d ja I lisas sätestatud nõuetele.

126. Selle järelduse tegemisel ei tuginenud Üldkohus siiski tõendite hindamisele või teatud tõendatuse tasemele, vaid sellele, et autoriseeringutaotluse terviklikkust ei tule hinnata sisuliselt, vaid ainult vormiliselt, nagu nähtub eelkõige vaidlustatud otsuse punktist 113. See vastuväide tõendamisele esitatavate nõuete kohta rajaneb niisiis üksnes vääral arusaamal vaidlustatud kohtuotsusest.

127. Sama kehtib vastuväidete puhul vaidlustatud kohtuotsuse punktide 148–150 vastu, milles Üldkohus sedastas, et ClientEarth oleks pidanud esitama põhistatud vastuväiteid sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee hinnangule, et ta saaks tugineda kemikaaliohutuse aruande puudustele. Ka selles punktis tugineb Üldkohus vähemalt kaudselt taas oma seisukohale, et nõuded autoriseeringutaotluse kvaliteedile on üksnes vormilised. Põhistatud vastuväidete nõudmisel piirdub ta üksnes komisjoni või komitee hinnanguga, mida saab sisuliselt vaidlustada ja mille alusel tehti autoriseerimisotsus.

128. Kuna nõutavat tõendatuse taset käsitlevad väited rajanevad ekslikul arusaamal vaidlustatud kohtuotsusest, on need põhjendamata.

129. Apellatsioonkaebuse neljanda väite uurimisest nähtus tõepoolest, et Üldkohus rikkus taotluse sisulise kontrolli ulatuse põhjendamisel õigusnormi (vt selle kohta eespool jaotis 2, eelkõige punkt 115 jj). Apellatsioonkaebuse viienda väite kontrollimisest nähtub aga, et komiteede ja komisjoni hinnang kemikaaliohutuse aruandele autoriseerimisotsuse tegemisel ei anna alust kriitikaks (vt selle kohta allpool jaotis 5, eelkõige punkt 154), mistõttu ei vii kõnealuse õigusnormi rikkumine vaidlustatud otsuse tühistamiseni.

b) Apellatsioonkaebuse teise väite teine osa: alternatiive käsitlev analüüs

130. Apellatsioonkaebuse teise väite teine osa käsitleb alternatiive käsitlevat analüüsi, mille on teinud sotsiaal-majandusliku analüüsi komitee. Sellega seoses heidab ClientEarth ette, et Üldkohus nõuab vaidlustatud otsuse punktis 248, et ta oleks pidanud esitama tõendeid, mis näitaksid faktilistele asjaoludele antud hinnanguid alternatiivide puudumise kohta ebausutavana.

Seega näib, et Üldkohus nõuab vaide puhul alternatiive käsitlevat terviklikku analüüsi, selle asemel, et nõuda seda autoriseeringutaotluselt. See viiks tulemuseni, et vaides peaks olema tõendatud, et läbivaadatud otsus on õigusvastane.

131. Selle argumendiga jätab ClientEarth siiski tähelepanuta kontrollikriteeriumi, mida liidu kohtud kohaldavad sisuliste vastuväidete puhul asjades, kus liidu asutustel on nende võetavate meetmete olemuse ja ulatuse kindlaksmääramisel vaja hinnata äärmiselt keerulisi teaduslikke ja tehnilisi faktilisi asjaolusid. Liidu ametivõimudel on sel juhul lai kaalutlusõigus ja liidu kohtu kontroll peab piirduma hinnanguga sellele, kas esineb ilmne kaalutlusviga või võimu kuritarvitamine või kas ametivõimud on oma kaalutlusõigust ilmselgelt ületanud. Niisuguses kontekstis ei saa liidu kohus asendada oma hinnanguga hinnangut, mille on teaduslike ja tehniliste asjaolude kohta andnud liidu ametivõimud, kellele ainsana on Euroopa Liidu toimimise lepinguga see ülesanne pandud.[44]

132. Sisulised vastuväited liidu asutuse niisugusele hinnangule peavad järelikult rajanema sellel, et esineb ilmne kaalutlusviga või võimu kuritarvitamine või ametivõimud on oma kaalutlusõigust ilmselgelt ületanud.

133. See, et ühes Üldkohtu viidatud otsuses[45] esitati argumente oluliselt vähem, kui oleks vaja ilmse hindamisvea tõendamiseks, ei vii vastupidi ClientEarthi seisukohale selleni, et ülejäänud juhtudel kehtivad leebemad nõuded.

134. Kõnealune kriteerium ei nõua aga tingimata liidu asutuste hinnangu sisulist lõplikku ümberlükkamist. Pigem tuleb liidu kohtul ka keeruliste otsuste puhul kontrollida menetlusnormidest kinnipidamist, et komisjoni poolt aluseks võetud faktilised asjaolud oleksid sisuliselt õiged ja et tegemist ei oleks võimu kuritarvitamisega.[46] Eelkõige peab liidu kohus selleks, et hinnata, kas pädev institutsioon on pannud toime ilmse hindamisvea, kontrollima, kas see institutsioon on hinnanud hoolikalt ja erapooletult kõiki konkreetse juhtumiga seotud asjaolusid, mis toetavad nende pinnalt tehtud järeldusi.[47]

135. Lai kaalutlusõigus hõlmab küll teatud ulatuses ka alusandmete kindlakstegemist,[48] aga on piisav, kui tõendada, et hindamisel jäeti olulised asjaolud ilmselgelt arvesse võtmata. Nii võib vaie anda alust tõsisteks kahtlusteks antud hinnangu suhtes. Seda seetõttu, et hoolimata liidu asutuste laiast kaalutlusõigusest peavad nad igal juhul selgitama, et neile olid need kahtlused teada ja miks nad ikkagi jõudsid oma hinnanguni.

44 21. juuli 2011. aasta kohtuotsused Nickel Institute (C-14/10, EU:C:2011:503, punkt 60) ja Etimine (C-15/10, EU:C:2011:504, punkt 60) ning 22. mai 2014. aasta kohtumäärus Bilbaína de Alquitranes jt *vs.* ECHA (C-287/13 P, ei avaldata, EU:C:2014:599, punkt 19) ning 4. septembri 2014. aasta kohtumäärused Rütgers Germany jt *vs.* ECHA (C-288/13 P, ei avaldata, EU:C:2014:2176, punkt 25), Cindu Chemicals jt *vs.* ECHA (C-289/13 P, ei avaldata, EU:C:2014:2175, punkt 25) ja Rütgers Germany jt *vs.* ECHA (C-290/13 P, ei avaldata, EU:C:2014:2174, punkt 25). Vt ka Üldkohtu 11. mai 2017. aasta kohtuotsus Deza *vs.* ECHA (T-115/15, EU:T:2017:329, punktid 163 ja 164) ning Euroopa Kohtu 23. jaanuari 2019. aasta otsus Deza *vs.* ECHA (C-419/17 P, EU:C:2019:52, punkt 82).

45 21. mai 2015. aasta kohtuotsus Schräder *vs.* CPVO (C-546/12 P, EU:C:2015:332).

46 18. juuli 2007. aasta kohtuotsus Industrias Químicas del Vallés *vs.* komisjon (C-326/05 P, EU:C:2007:443, punkt 76) ning 22. detsembri 2010. aasta kohtuotsus Gowan Comércio Internacional e Serviços (C-77/09, EU:C:2010:803, punkt 56).

47 18. juuli 2007. aasta kohtuotsus Industrias Químicas del Vallés *vs.* komisjon (C-326/05 P, EU:C:2007:443, punkt 77), 22. detsembri 2010. aasta kohtuotsus Gowan Comércio Internacional e Serviços (C-77/09, EU:C:2010:803, punkt 57) ning 22. novembri 2017. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* Bilbaína de Alquitranes jt (C-691/15 P, EU:C:2017:882, punkt 35).

48 29. oktoobri 1980. aasta kohtuotsus Roquette Frères *vs.* nõukogu (138/79, EU:C:1980:249, punkt 25), 25. juuni 1997. aasta kohtuotsus Itaalia *vs.* komisjon (C-285/94, EU:C:1997:313, punktid 22 ja 23) ning 9. novembri 2006. aasta kohtuotsus Agraz jt *vs.* komisjon (C-243/05 P, EU:C:2006:708, punkt 73).

136. Just sel põhjusel ei tõenda siiski ClientEarthi viited kahtlustele, mida komiteed on hindamisel kaalunud, ilmselget hindamisviga. Vastupidi, need kaalutlused just nimelt kinnitavad, et liidu asutused on kõnealuseid asjaolusid kaalutlusõiguse teostamisel arvesse võtnud.

137. Kuivõrd ClientEarth heidab selle väitega ilma seda selgelt väljendamata ette, et komisjon pidas autoriseeringutaotluse andmeid alternatiivide hindamise kohta piisavaks, ilma et Üldkohus oleks seda vaidlustanud, siis kehtib siin samuti neljanda väite uurimise tulemus: põhimõtteliselt on vajalik autoriseeringutaotluse terviklikkuse sisuline kontroll (vt selle kohta eespool jaotis 2, eelkõige punkt 115 jj). Siiski selgub apellatsioonkaebuse kolmanda väite uurimisel, et alternatiivide hindamine autoriseerimisotsuses ei anna alust etteheidete tegemiseks (vt selle kohta allpool jaotis 4). Seetõttu ei ole see, et Üldkohus võis rikkuda õigusnormi, autoriseeringutaotluse kontrollimise hindamisel seoses alternatiivide hindamisega kohtuasja lahendamisel oluline.

4. Apellatsioonkaebuse kolmas väide: taotletud kasutusala alternatiivid

138. Apellatsioonkaebuse kolmanda väitega vaidleb ClientEarth vastu hinnangule tema vastuväidete kohta seoses autoriseerimisotsuses alternatiivide hindamisega.

139. REACH-määruse artikli 60 lõike 4 esimese lause alusel võib autoriseeringu anda ülekaaluka sotsiaal-majandusliku kasu korral, kui puuduvad sobivad alternatiivsed ained või tehnoloogiad. Selle otsuse tegemisel tuleb sama sätte teise lause kohaselt muu hulgas arvesse võtta nii taotleja poolt artikli 62 lõike 4 punkti e alusel esitatud analüüsi alternatiivide kohta kui ka võimalikku teavet alternatiivsete ainete või tehnoloogiate kohta, mis esitati artikli 64 lõike 2 alusel.

140. Seda sätet ei saa tõlgendada nii, et iga alternatiivne aine või iga alternatiivne tehnoloogia välistab autoriseeringu andmise, sest autoriseerimisele kuuluvad ained tuleb REACH-määruse artikli 55 esimese lause kohaselt asendada ainult sobivate alternatiivsete ainete või tehnoloogiatega, kui need on majanduslikult sobivad ja tehniliselt rakendatavad. Selle hindamine on sama sätte teise lause järgi autoriseerimismenetluses alternatiividele hinnangu andmise eesmärk.

141. Üldkohus on järjepidevalt, näiteks vaidlustatud kohtuotsuse punktides 71, 91, 238, 242 ja 243 järginud seisukohta, et autoriseering anti DEHP-le kui sellises PVC teiseses toormes sisalduvale plastifikaatorile, mis viiakse turule pärast seda, kui PVC on lakanud olemast jääde. Punktis 91 märkis Üldkohus, et ei ole väär käsitada muid segusid, mis ei sisalda üldse seda ainet, või muid tehnikaid, mille raames selle aine funktsiooni täidetakse muude vahenditega, võimalike alternatiividena.

142. Sellele väidab ClientEarth vastu, et alternatiivide hindamisel tuleb lähtuda DEHP funktsioonist suurendada PVC plastsust ja elastsust. Seda seetõttu, et autoriseerimismenetluse eesmärk on vähendada asjaomase aine, käesoleval juhul seega DEHP kasutamist ja pikemas perspektiivis see asendada. Isegi kui on olemas turvalised alternatiivsed plastifikaatorid, võiks Üldkohtu loogika järgi anda autoriseeringu DEHP käitlemiseks seni, kuni tekib DEHP sisaldusega PVC jäätmeid. Tegelikult oleks tulnud uurida alternatiivseid plastifikaatoreid või alternatiive DEHP sisaldusega PVC-le.

143. Need kaalutlused ei ole siiski veenvad. Alternatiivsete ainete ja tehnoloogiate hindamisel tuleb lähtuda konkreetsest kasutusalast, millele autoriseeringut taotletakse. Seejuures on kasutusala mõiste REACH-määruse artikli 3 punktis 24 määratletud võimalikult laialt kui „mis

tahes töötlemine, valmistamine, tarbimine, ladustamine, säilitamine, töötlemine, mahutitesse paigutamine, ühest mahutist teise üleviimine, segamine, toote valmistamine või mis tahes muu kasutamine".

144. Kõnealuse autoriseeringuga ei antud luba kasutada DEHPd abstraktselt PVC tootmiseks, vaid seda võivad kasutada üksnes jäätmetöötlusettevõtjad PVC teisese toorme osana. See, kas leidub muid sobivaid PVC plastifikaatoreid, on nende ettevõtjate jaoks teisejärgulise tähtsusega. Määrava tähtsusega on hoopis see, kas neid saab suunata kasutama muud liiki teisest tooret, näiteks PVC teisest tooret, mis ei sisalda DEHPd, või muude plastide teisest tooret.

145. Seetõttu on apellatsioonkaebuse see väide põhjendamata.

146. Tuleb siiski märkida, et DEHP asendamine ei ole käesoleval juhul alternatiivide hindamisel küll oluline, aga see võib olla tähtis täielikul sotsiaal-majanduslikul kaalumisel. Kui DEHPd saab soodsalt asendada vähem riskantsete ainetega, on DEHPd sisaldava PVC teisese toorme kasutamise eelised väiksemad võrreldes olukorraga, kui sellist asendamise võimalust pole. Ühtlasi võib oletada, et DEHPd sisaldava PVC teisese toorme kättesaadavus väheneb, sest DEHPd sisaldava uue PVC turustamine on vähem atraktiivne[49] või REACH-määruse artiklis 67 kehtestatud piirangute tõttu[50] koguni takistatud. Lõpuks võib oletada, et ka nõudlus DEHPd sisaldava PVC teisese toorme järele kahaneb või isegi lõpeb täielikult. Need kaalutlused ei ole aga apellatsioonkaebuse ese.

5. Apellatsioonkaebuse viies väide: kaalumine kemikaaliohutuse aruande alusel

147. Apellatsioonkaebuse viies väide käsitleb küsimust, kas kaalumise REACH-määruse artikli 60 lõike 4 alusel võis teha esitatud kemikaaliohutuse aruande põhjal.

148. REACH-määruse artikkel 60 sätestab, nagu juba märgitud, kaks autoriseerimise alust. Lõike 2 alusel antakse autoriseering, kui risk inimeste tervisele või keskkonnale on piisavalt ohjatud. See seab eelkõige tingimuseks, et kemikaaliohutuse aruandes on riski ohjamine dokumenteeritud. Seevastu juhul, kui riski piisav ohjamine ei ole tagatud, võimaldab lõige 4 anda autoriseeringu, kui tõendatakse, et sotsiaal-majanduslik kasu kaalub üles aine kasutamisest inimeste tervisele või keskkonnale tulenevad riskid, ning puuduvad sobivad alternatiivsed ained või tehnoloogiad.

149. Käesoleval juhul lähtus komisjon kooskõlas riskianalüüsi komiteega sellest, et autoriseeringutaotlus ei tõenda riski piisavat ohjamist töötajate puhul, kes käitlevad DEHPd sisaldavat PVC teisest tooret.[51] Autoriseeringu andmine REACH-määruse artikli 60 lõike 2 alusel ei tulnud seetõttu kõne alla.

150. Seevastu lähtus komisjon autoriseeringu andmisel kaalumisest REACH-määruse artikli 60 lõike 4 alusel.

[49] Seni on peale käesolevas kohtuasjas vaidlusaluse autoriseeringu antud veel ainult üks autoriseering DEHP kasutamiseks õhusõidukite mootorites, samal ajal kui kolme laiema kasutusalaga autoriseeringutaotluse menetlus on alates 2013. aastast pooleli (https://ECHA.europa.eu/applications-for-authorisation-previous-consultations?diss=true&search_criteria_ecnumber=204-211-0&search_criteria_casnumber=117-81-7&search_criteria_name=Bis%282-ethylhexyl%29+phthalate). Need taotlused võimaldavad tootjal aga REACH-määruse artikli 56 lõike 1 punkti d järgi taotlusega hõlmatud kasutusalal DEHPd jätkuvalt turule viia.

[50] REACH-määruse XVII lisa punkt 51 keelas kuni 7. juulini 2020 kasutamise mänguasjades ja lapsehooldusvahendites. Sellest ajast alates on kasutamine teatavate eranditega üldse keelatud.

[51] Autoriseerimisotsuse viies põhjendus.

151. ClientEarth on siiski seisukohal, et kemikaaliohutuse aruande puuduste tõttu ei olnud kõnealune kaalumine võimalik.

152. Sellega vaidleb ta ühest küljest vastu Üldkohtu seisukohale vaidlustatud otsuse punktis 132, et see vastuväide võib puudutada ainult autoriseeringut, mis on antud REACH-määruse artikli 60 lõike 2 alusel, mitte aga autoriseeringut, mis on antud artikli 60 lõike 4 alusel. Teisest küljest vaidleb ta vastu punktides 135 ja 136 esitatud sedastustele, et esitatud teave oli kaalumiseks piisav.

153. ClientEarthiga tuleb nõustuda selles osas, et kemikaaliohutuse aruande puudused võivad takistada REACH-määruse artikli 60 lõike 4 kohaldamist. Selleks et tuvastada, et kasutamise sotsiaal-majanduslik kasu kaalub üles riskid, tuleb riske piisavalt täpselt identifitseerida. Seda rõhutab artikli 60 lõike 4 punkt a, mille kohaselt tuleb arvesse võtta aine kasutamisest tulenevat riski, kaasa arvatud kavandatavate riskijuhtimismeetmete asjakohasust ja tõhusust. Kui artikli 60 lõike 2 kohaldamist takistab juba see, et riske ei ole piisavalt kirjeldatud, siis ei võimalda see ka autoriseeringu andmist ülekaaluka kasu tõttu.

154. Kui Üldkohtu sedastusega vaidlustatud kohtuotsuse punktis 132 sooviti asjaomane vastuväide välistada, siis oleks sellega rikutud õigusnormi. Punktides 135 ja 136 esitatud sedastused räägivad siiski selle poolt, et Üldkohus ei soovinud punktis 132 kujundada nii kaugele ulatuvat seisukohta. Igal juhul võimaldaksid need teise võimalusena esitatud põhjendusena jätta kohtuotsus selles punktis muutmata. Üldkohus selgitab nimelt punktides 135 ja 136 veenvalt, et taotleja esitatud teave oli vähemalt piisav selleks, et teha kaalumiseks vajalikke järeldusi töötajatele tuleneva riski kohta.

155. Selles osas, milles ClientEarth väidab, et riskianalüüs ei käsitle autoriseeringuga hõlmatud spetsiifilist kasutusala, mõistab ta vääralt vaidlustatud kohtuotsust, eelkõige selle punkti 135. Selle kohaselt ei puuduta esitatud teave küll konkreetselt seda kasutusala, aga see ei välista võimalust teha sellest teabest järeldusi asjaomasest kasutusalast tulenevate riskide kohta.

156. See, kas neid andmeid hinnati tegelikult õigesti, on tõendite hindamise küsimus, mida ei saa apellatsioonimenetluses kontrollida.

157. Seega ei ole apellatsioonkaebuse viies väide põhjendatud.

6. Apellatsioonkaebuse seitsmes väide: ettevaatuspõhimõte

158. Apellatsioonkaebuse seitsmes väide käsitleb ettevaatuspõhimõtet. ClientEarth kritiseerib küll vaidlustatud kohtuotsuse punktides 284 ja 295 esitatud sedastusi, aga tema argument selle kohta, et ettevaatuspõhimõtet tuleb järgida, ei ole vastuolus kõnealuste sedastuste ega ka otsusega tervikuna.

159. Kuivõrd ClientEarth väidab eelkõige, et Üldkohus on sedastanud, et REACH-määruse artikli 60 lõike 4 kohaldamisel on komisjon vabastatud kohustusest järgida ettevaatuspõhimõtet, siis mõistab ta kohtuotsust vääralt. Selle asemel selgitab Üldkohus vaidlustatud otsuse punktides 290–294, et nimetatud säte on ettevaatuspõhimõtte ja proportsionaalsuspõhimõtte vahelise suhte abstraktne väljendus.

160. Seetõttu ei ole see apellatsioonkaebuse väide põhjendatud.

D. Õigusliku hinnangu kokkuvõte

161. Kokkuvõttes tuleb märkida, et vaidlustatud kohtuotsus ja vaidlusalune vaideotsus tuleb tühistada, sest need lähtusid seisukohast, mille järgi ei pea autoriseerimisotsuse sotsiaal-majandusliku kaalumise raames arvesse võtma endokriinseid häireid põhjustavaid DEHP omadusi. Samuti rikkus Üldkohus õigusnormi, kui ta hindas autoriseeringutaotlust käsitlevate väidete vastuvõetavust ja taotluse sisu kontrollitavust ning samuti siis, kui ta leidis, et uued argumendid ei ole vastuvõetavad, aga need rikkumised ei vii siiski lõppkokkuvõttes vaidlustatud otsuse tühistamiseni.

VI. Kohtukulud

162. Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõike 2 kohaselt otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotamise, kui apellatsioonkaebus on põhjendatud ja Euroopa Kohus teeb ise kohtuasjas lõpliku otsuse.

163. Euroopa Kohtu kodukorra artikli 138 lõike 1 kohaselt, mida artikli 184 lõike 1 järgi kohaldatakse *mutatis mutandis* ka apellatsioonimenetluses, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

164. Lisaks saab esimeses astmes menetlusse astujalt, kui ta ei ole ise apellatsioonkaebust esitanud, Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõike 4 järgi apellatsioonimenetluse kohtukulud välja mõista üksnes juhul, kui ta on osalenud Euroopa Kohtu menetluse kirjalikus või suulises osas. Kui nimetatud pool osaleb menetluses, võib Euroopa Kohus jätta tema kohtukulud tema enda kanda. See kehtib ECHA kohtukulude kohta apellatsioonimenetluses.

165. Mis puudutab ECHA kohtukulusid Üldkohtus, siis tuleb need jaotada vastavalt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 310 esitatud põhjendustele.

166. Seetõttu tuleb komisjoni ja ClientEarthi kohtukulud jätta komisjoni kanda. ECHA kohtukulud mõlemas kohtuastmes jäävad seevastu tema enda kanda.

VII. Ettepanek

167. Kõikidest esitatud kaalutlustest lähtudes teen Euroopa Kohtule järgmise ettepaneku:

1. Tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 4. aprilli 2019. aasta otsus ClientEarth *vs.* komisjon (T-108/17, EU:T:2019:215).

2. Tühistada Euroopa Komisjoni 7. detsembri 2016. aasta otsus C(2016) 8454 (final).

3. Jätta Euroopa Komisjoni kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja ClientEarthi kohtukulud. Jätta Euroopa Kemikaaliameti kohtukulud tema enda kanda.